

Crowdfunding นำมาซึ่งโอกาสใหม่ๆ ของ CPAs (Crowdfunding Brings New Opportunities for CPAs)

ส่วนที่ 1: ประเภทของ Crowdfunding

เริ่มขึ้นจากสเก็ตบอร์ดลอยได้ (Hoverboard)

Barrett Young และ Challen Edwards ทั้งสองคนเป็น CPAs และเป็นผู้ร่วมก่อตั้งสำนักงานบัญชี The Green Abacus พวกเขาได้รับทราบว่ามีบริษัทด้านวิศวกรรม Hendo Engineering นั้น ได้ระดมเงินทุนจากประชาชน (Crowdfunding) ผ่านเว็บไซต์ Kickstarter เพื่อผลิตสเก็ตบอร์ดลอยได้ (Hoverboard) ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับสเก็ตบอร์ดในภาพยนตร์ เรื่อง Back to the Future เหตุการณ์นี้จึงเป็นตัวผลักดันให้เขาทั้งสองคนเริ่มวางแผนและจัดตั้งธุรกิจ Startup ใหม่ เพื่อให้คำปรึกษาด้าน Crowdfunding แก่ผู้ประกอบการต่างๆ

Young เชื่อว่า Crowdfunding จะเปิดโอกาสให้เจ้าของธุรกิจที่มีแนวคิดใหม่ๆ ได้สื่อสารเรื่องราวให้กับสังคมได้รับทราบ เพื่อให้เกิดความเชื่อถือในสินค้า นอกจากนี้ Crowdfunding ยังเปิดโอกาสให้แก่ CPAs ในการให้บริการที่หลากหลายมากขึ้นอีกด้วย

รูปแบบพื้นฐานของ Crowdfunding แบ่งเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การระดมทุนโดยการให้สิทธิประโยชน์บางอย่าง (Reward-Based Crowdfunding)
2. การระดมทุนโดยการเสนอหุ้นตอบแทนให้แก่ผู้ลงทุน (Equity Crowdfunding)
3. การระดมทุนโดยการขอบริจาค (Donation-Based Crowdfunding)

1. การระดมทุนโดยการให้สิทธิประโยชน์บางอย่าง (Reward-Based Crowdfunding)

Reward-Based Crowdfunding หมายถึง การชักชวนให้นักลงทุนหลายๆ ราย มาร่วมลงทุนกันคนละเล็กน้อย โดยปกติมักจะทำผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากขึ้นเรื่อยๆ ในธุรกิจขนาดเล็กสำหรับแนวทางของเว็บไซต์ Kickstarter ซึ่งระดมทุนเพื่อผลิตสเก็ตบอร์ดลอยได้ (Hoverboard) นั้น เป็นลักษณะของบุคคลธรรมดาหรือบริษัทต่างๆ ซึ่งประสงค์จะเสนอสินค้า ประสบการณ์ หรือผลประโยชน์เพิ่มเติมอื่นๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับการวางเงินมัดจำสินค้า เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทุนสำหรับการผลิตสินค้าให้สำเร็จ นอกจากนี้ Crowdfunding จะช่วยระดมทุนในธุรกิจค้าขายสินค้า เช่น สเก็ตบอร์ดลอยได้ และเสื้อผ้าแล้ว ยังสามารถนำไปใช้ในการระดมทุนในธุรกิจให้บริการ เช่น ภัตตาคาร รวมถึงอุตสาหกรรมบันเทิง ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และนวนิยายกราฟิก อีกด้วย

2. การระดมทุนโดยการเสนอหุ้นตอบแทนให้แก่ผู้ลงทุน (Equity Crowdfunding)

Equity Crowdfunding คือ การที่บริษัทขายหลักทรัพย์แก่นักลงทุนเป็นจำนวนมาก โดยที่นักลงทุนเหล่านั้นต้องเป็นนักลงทุนที่ได้รับการรับรอง (Accredited Investor) และต้องดำเนินการผ่านตัวกลางออนไลน์ที่ได้รับใบอนุญาต (Licensed Online Portal) ในขณะที่นายหน้า ผู้ค้า หรือผู้จำหน่ายก็สามารถซื้อหลักทรัพย์จากบริษัทที่ระดมทุนได้เช่นกัน

ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2558 คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. SEC) ได้ออกข้อบังคับเกี่ยวกับ Equity Crowdfunding ซึ่งเปิดโอกาสให้นักลงทุนจำนวนมากได้เข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนได้ ข้อบังคับดังกล่าวยังอนุญาตให้บริษัทสามารถระดมเงินทุนได้ถึง 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐในรอบระยะเวลา 12 เดือน และยังสามารถระดมเงินทุนจากนักลงทุนที่ไม่ได้รับการรับรอง (Unaccredited Investor) ได้อีกด้วย ทั้งนี้ บริษัทที่ระดมทุนจะแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

ระดับที่ 1: บริษัทที่เสนอมูลค่าระดมทุนไม่เกิน 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ระดับที่ 2: บริษัทที่เสนอมูลค่าระดมทุนระหว่าง 20 – 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

บุคคลทั่วไปสามารถลงทุนได้มากถึงร้อยละ 10 ของจำนวนที่สูงกว่าระหว่าง (1) รายได้ต่อปี หรือ (2) สินทรัพย์สุทธิของบริษัทระดับที่ 2

บริษัทระดับที่ 1 จะต้องจัดให้มีนักบัญชีเพื่อตรวจสอบด้านการเงิน ในขณะที่รายงานทางการเงินของบริษัทในระดับที่ 2 นั้น จะต้องได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี และจะต้องเผยแพร่รายงานประจำปี (Annual Report) ด้วย

3. การระดมทุนโดยการขอบริจาค (Donation-Based Crowdfunding)

Donation-Based Crowdfunding เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไป กลุ่มบุคคล และองค์กรไม่แสวงหากำไรสามารถระดมเงินทุนผ่านเว็บไซต์ได้ ยกตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ GoFundMe และ YouCaring โดยพวกเขาสามารถขอระดมทุนได้จากสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการกุศลได้หลากหลายสาเหตุ เช่น ค่ารักษาพยาบาลสมาชิกในครอบครัว ค่าซ่อมแซมที่พักอาศัยที่เสียหายจากภัยธรรมชาติ หรือค่าใช้จ่ายในการส่งเด็กนักเรียนเข้าแข่งขันในโครงการต่างๆ ทั้งนี้เว็บไซต์ Crowdfunding บางเว็บไซต์จะคิดค่าใช้จ่ายผู้จัดโครงการเป็นร้อยละของเงินทุนที่ได้รับบริจาค ในขณะที่เว็บไซต์ Crowdfunding บางเว็บไซต์ก็ไม่คิดค่าธรรมเนียมใดๆ ยกเว้นค่าธรรมเนียมที่เกิดจากผู้ให้บริการด้านการชำระเงิน (Payment Processor) เท่านั้น และโดยปกติ ผู้ระดมทุนจะไม่ต้องเสียภาษีจากเงินมัดจำที่ได้รับจาก Donation-Based Crowdfunding อีกด้วย

ปรากฏการณ์ Crowdfunding

Crowdfunding ได้รับความนิยมขึ้นอย่างรวดเร็ว และสามารถระดมทุนได้มากถึง 16.2 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นจำนวนมากกว่าสองเท่าของมูลค่าที่ระดมทุนได้ในปี พ.ศ. 2556 ซึ่งระดมทุนได้ 6.1 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของบริษัทซึ่งสามารถระดมทุนได้เป็นอย่างมาก โดยภายใน 28 ชั่วโมง นาฬิกาอัจฉริยะ Pebble (Pebble Smartwatch) สามารถระดมทุนผ่านเว็บไซต์ Kickstarter ได้มากถึง 1 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ และตลอดโครงการแรกสามารถระดมทุนได้มากถึง 10 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ และ 20 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐในโครงการที่สอง

ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่าปรากฏการณ์ Crowdfunding นี้ จะขยายตัวต่อไปเรื่อยๆ ในอนาคต David Piscorik ซึ่งเป็นทั้ง CPA และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มทรัพยากรทางธุรกิจ บริษัท Stancil & Co. กล่าวว่า มูลค่าของบริษัทขนาดเล็กในสหรัฐอเมริกาเมื่อรวมกันแล้วมีมูลค่ามากถึงหลายพันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ และหากแม้มีเพียงส่วนหนึ่งของบริษัทเหล่านี้ที่ใช้การระดมทุนผ่าน Crowdfunding ก็จะสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้นมหาศาล และเขาเชื่อว่า Crowdfunding จะนำมาซึ่งความเท่าเทียมในการลงทุน และยังเป็นทางเลือกใหม่ให้คนกลุ่มใหญ่ที่ไม่ประสงค์จะลงทุนครั้งละมากๆ การเพิ่มขึ้นของนักลงทุนกลุ่มนี้ จะช่วยขับเคลื่อนธุรกิจขนาดเล็ก และนำมาซึ่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในภาพรวมด้วย

บริษัทขนาดเล็กสามารถปรับตัวเพื่อใช้ประโยชน์จาก Crowdfunding ได้อย่างรวดเร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับการระดมทุนรูปแบบอื่นๆ โดยใช้ประโยชน์จากระบบอินเทอร์เน็ตเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อบริษัทและนักลงทุนเข้าด้วยกัน

Phillip Laycock ซึ่งเป็นทั้ง CPA และหุ้นส่วนบริษัท Grassi and Co. และรับผิดชอบด้าน Crowdfunding ขององค์กร กล่าวว่า ก่อนหน้าที่จะมี Crowdfunding นั้น ผู้ประสงค์จะระดมเงินทุนจะต้องเดินทางไปหลายสถานที่ เพื่อนัดพบและเข้าร่วมงานพบปะต่างๆ ซึ่งในปัจจุบัน เหตุการณ์เหล่านี้ก็เกิดขึ้นอยู่เพียงแต่ผู้ประสงค์ระดมเงินทุนจะเปลี่ยนจากการนัดพบ 40 – 50 ครั้ง เป็นการเจรจาตกลงกับตัวกลางออนไลน์ (Online Portal) เพียง 4 – 5 ตัวกลางแทน

บางบริษัทใช้ Crowdfunding เป็นทางเลือกนอกเหนือจากการกู้ยืมเงินจากธนาคาร Sean Steigerwald ซึ่งเป็นผู้ร่วมก่อตั้งเว็บไซต์ Equity Crowdfunding ชื่อ Malartu กล่าวว่า เมื่อธนาคารมีแนวโน้มปฏิเสธการให้สินเชื่อแก่บริษัทขนาดเล็ก เจ้าของกิจการจึงจำเป็นต้องหาทางเลือกอื่นเพื่อระดมเงินทุน นอกเหนือจากวิธีหาเงินทุนแบบดั้งเดิม

Mac McSwain ซึ่งเป็นทั้ง CPAs ผู้ร่วมก่อตั้งและผู้อำนวยการบริษัท McSwain กล่าวว่า Crowdfunding ยังมีข้อดีคือ เป็นทางเลือกใหม่ให้ผู้ประกอบการได้ข้อมูลว่า ตลาดมีความต้องการสินค้าหรือบริการจากบริษัทตนเองหรือไม่ ก่อนที่จะนำสินค้าหรือบริการออกสู่ตลาดอย่างเป็นทางการ โดยพวกเขาสามารถเริ่มจากการกำหนดต้นแบบหรือจัดทำแผนธุรกิจ และหลังจากนั้น หากแนวคิดของพวกเขาไม่โดนใจผู้บริโภค พวกเขาจะได้ไม่ต้องเสียเงินมากขึ้นในการทำการวิจัยและพัฒนาตนเอง แต่ถ้าหากว่าแนวคิดของพวกเขาโดนใจ

ผู้บริโภค พวกเขาจะมีเงินทุนและฐานลูกค้าตั้งแต่วันแรกเลยทีเดียว ในทางตรงกันข้าม หากผู้ประกอบการเลือกใช้ช่องทางการกู้ยืมเงินจากธนาคาร พวกเขาจะไม่สามารถรับรองเลยว่าสินค้าหรือบริการนั้นจะสามารถขายได้หรือไม่

อย่างไรก็ตาม Crowdfunding นั้นก็มีปัญหาบางประการเช่นเดียวกัน โดยธุรกิจ Startup มักจะมีโอกาสล้มเหลวสูง และเพราะความง่ายและสะดวกในการระดมทุนผ่าน Crowdfunding นี้เอง ซึ่งมีความยุ่งยากน้อยกว่าการกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือการหาเงินร่วมลงทุนแบบ Venture Capital จึงทำให้แนวทางระดมทุนแบบ Crowdfunding นี้ จะดึงดูดผู้ประกอบการซึ่งอาจจะยังไม่มีประสบการณ์มากนัก และบางคนก็ไม่มีเตรียมตัวที่ดีพอต่อการเริ่มประกอบธุรกิจ ดังนั้นบางบริษัทจึงไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และไม่สามารถส่งมอบสินค้าตามที่สัญญาได้ หรือทำให้นักลงทุนต้องเสียผลประโยชน์ เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังกล่าวว่าการเปิดโอกาสให้นักลงทุนที่ไม่ได้รับการรับรอง(Unaccredited Investor) สามารถร่วมลงทุนได้ จะส่งผลให้นักลงทุนที่ยังขาดประสบการณ์ตัดสินใจผิดๆ ได้

Crowdfunding เปิดโอกาสให้แก่ CPAs

ถึงแม้ว่า Crowdfunding จะมีความเสี่ยง แต่ CPAs บางคนก็มองว่าเป็นโอกาสในการเริ่มธุรกิจใหม่ๆ เพราะ Crowdfunding ทำให้สภาพแวดล้อมทางการเงินของบริษัทที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดย David Piscorik ซึ่งเป็นทั้ง CPA และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มทรัพยากรทางธุรกิจ บริษัท Stancil & Co. กล่าวว่า Crowdfunding จะนำมาซึ่งวิธีการทางบัญชีที่ซับซ้อนขึ้นในบริษัทขนาดเล็ก เช่น การขอคืนภาษี ดังนั้นแล้วบริษัทขนาดเล็กนี้จึงจำเป็นต้องมีการทำบัญชีและการบันทึกรายการที่ดีขึ้น เพื่อให้สามารถให้ข้อมูลแก่นักลงทุนได้อย่างแม่นยำ ถูกต้อง และทันเวลา และ CPAs สามารถจัดทำกรณีศึกษาทางธุรกิจ หรือทำประมาณการอัตราการเติบโตของธุรกิจ และประมาณการผลตอบแทนการลงทุน (Return on Investment: ROI) ให้แก่บริษัทขนาดเล็กได้

นอกเหนือจากการให้บริการทางบัญชีแบบดั้งเดิม เช่น การทำบัญชีให้กับบริษัทที่ได้รับเงินทุนสนับสนุนจาก Crowdfunding แล้ว CPAs ยังมีบทบาทในการให้คำแนะนำแก่ธุรกิจ Startup ที่มีแผนจะระดมเงินทุนผ่าน Crowdfunding อีกด้วย

Piscorik กล่าวเสริมว่า บริษัทขนาดเล็กที่ใช้ Equity Crowdfunding นั้น ไม่ได้เกี่ยวข้องเฉพาะหุ้นส่วนทางธุรกิจเพียง 1-2 รายเท่านั้น แต่มีความเกี่ยวข้องกับนักลงทุนภายนอกมากมาย บริษัทเหล่านี้จะมีแรงกดดันเพราะมุ่งหวังที่จะเติบโตและประสบความสำเร็จ ในขณะเดียวกัน CPAs ก็จะมีบทบาทมากขึ้นในการให้คำแนะนำแก่บริษัทเหล่านั้น เพื่อให้สามารถเติบโตได้ตามประสงค์นั่นเอง

กฎหมาย ข้อบังคับ และผลกระทบทางภาษี ที่เกี่ยวข้องกับ Crowdfunding นั้น ค่อนข้างมีความซับซ้อนและไม่แน่นอน ดังนั้น CPAs จึงสามารถอธิบายและชี้แจงให้แก่บริษัทใหม่ๆ เหล่านี้ทราบได้ โดยเฉพาะในด้านภาษี Sean Steigerwald ซึ่งเป็นผู้ร่วมก่อตั้งเว็บไซต์ Equity Crowdfunding ชื่อ Malartu กล่าวเสริม

CPAs ยังสามารถช่วยบริษัทในการลดความเสี่ยงที่ตามมาด้วย Crowdfunding ได้ โดยบริษัทซึ่งจัดตั้งใหม่และยังไม่มีประสบการณ์ อาจจะไม่ทราบแน่ชัดว่าพวกเขาจะสามารถระดมทุนได้มากเท่าใดจากโครงการหนึ่งๆ ซึ่งแตกต่างจากการกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือการหาเงินร่วมลงทุนแบบ Venture Capital ซึ่งพวกเขาจะได้รับเงินในจำนวนที่แน่นอน และด้วยเหตุนี้ จึงเป็นการยากต่อการประมาณต้นทุนและการกำหนดราคาสินค้าที่เหมาะสม CPAs จึงสามารถเข้ามามีบทบาทในการประมาณการตามสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อให้ธุรกิจ Startup เหล่านั้น ได้รับแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจ

Barrett Young ซึ่งเป็น CPA และเป็นผู้ร่วมก่อตั้งสำนักงานบัญชี The Green Abacus ให้ข้อสังเกตว่าโครงการ Crowdfunding อาจล้มเหลวได้ เนื่องจากกิจกรรมประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากการระดมทุนไว้สูงหรือต่ำเกินไป ซึ่งการระดมทุนได้มากเกินไปหรือน้อยเกินไปอาจเป็นอันตรายต่อความสำเร็จขององค์กรได้

และในปัจจุบันนี้ที่ Crowdfunding ได้เข้ามามีบทบาทในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของประเทศสหรัฐอเมริกามากยิ่งขึ้น จึงทำให้เกิดการให้บริการสาขาใหม่ของ CPAs คือ การสอบทานและการตรวจสอบด้านการเงินของบริษัทที่ระดมทุนผ่าน Crowdfunding นั้นเอง

Phillip Laycock ซึ่งเป็นทั้ง CPA และหุ้นส่วนบริษัท Grassi and Co. กล่าวว่า CPAs สามารถช่วยบริษัทในการจัดการกับความยุ่งยากเกี่ยวกับหลักทรัพย์ได้ โดยช่วยในการจัดเตรียมแบบฟอร์ม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูล ช่วยสอบทานและตรวจสอบ เพื่อให้บริษัทได้รับยกเว้นเรื่องการจดทะเบียนเสนอขายหลักทรัพย์ (Exempt Offering) ได้

ท้ายที่สุดนี้ CPAs ยังสามารถมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับ Crowdfunding แก่นักลงทุน รวมถึงประชาชน โดยการเผยแพร่องค์ความรู้ผ่าน บทความ หรือบล็อกต่างๆ รวมถึงการจัดสัมมนาตามสถานที่ต่างๆ และการสัมมนาผ่านเว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น

ฝ่ายวิชาการ
กองกำกับบัญชีธุรกิจ